

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

02 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către inculpatul Nicula Ion, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Nicula Ion XXXX, născut la xxxxx, originar din r-nul xxxxx, s. xxxxxxxx, str. xxxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 15.12.2017 – 22.01.2018 (prima instanță);
2. 12.02.2018 – 14.03.2018 (instanța de apel);
3. 01.06.2018 – 02.10.2018 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi /sediul Bender/ din 22 ianuarie 2018, Nicula Ion a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. i), 208 alin. (1) Cod penal, fiindu-i aplicată pedeapsa în baza:

- art. 145 alin. (2) lit. i) Cod penal, de 16 ani închisoare;
- art. 208 alin. (1) Cod penal, de 2 ani închisoare.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Nicula Ion i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 17 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

S-a dispus încasarea din contul lui Nicula Ion în beneficiul succesorului părții vătămate Toma Pavel, dauna materială în mărime de 5110 lei, și prejudiciul moral de 10000 lei.

Solicitarea procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare în mărime de 3201 lei, a fost respinsă.

1.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că în noaptea de 11 septembrie 2017 spre 12 septembrie 2017, în jurul orei 02:00, Nicula Ion fiind în stare de ebrietate, împreună și după o înțelegere prealabilă cu o persoană în privința căreia cauza penală a fost disjunsă, aflându-se la domiciliul lui Nicula Andrei, situat în r. xxxxx, s. xxxxx, în rezultatul unui conflict apărut spontan, având scopul omorului intenționat a lui Toma Vasile, a aplicat acestuia cu cuțitul o

plagă tăiată a gâtului, care se califică ca vătămare corporală ușoară, după care prelungind acțiunile sale criminale, de comun acord cu persoana în privința căreia cauza penală a fost disjunsă, cu ajutorul unor vergele metalice au aplicat victimei mai multe lovituri în diferite părți ale corpului, cauzându-i vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, în rezultatul cărora Toma Vasile a decedat.

Tot el, pentru a-și realiza scopul său criminal, știind cu certitudine despre minoratul persoanei în privința căreia cauza penală a fost disjunsă, născut la xxx xxxxx, l-a atras pe acesta la activitatea criminală și anume la data de 12 septembrie 2017, în jurul orei 02:00, aflându-se împreună cu acesta la domiciliul lui Nicula Andrei, din r. xxxx, s. xxxx, l-a determinat și îndemnat pe persoana în privința căreia cauza penală a fost disjunsă, să-i aplice lui Toma Vasile mai multe lovituri cu ajutorul unor vergele metalice în regiunea capului și diferite părți ale corpului, cauzându-i mai multe leziuni corporale grave, care sunt periculoase pentru viață, în rezultatul cărora Toma Vasile a decedat.

Prima instanță a încadrat acțiunile lui Nicula Ion în baza:

- art. 145 alin. (2) lit. i) Cod penal - omorul săvârșit de două persoane;
- art. 208 alin. (1) Cod penal – atragerea minorului la activitatea criminală sau instigarea lui la săvârșirea infracțiunii, săvârșite de o persoană care a atins vârsta de 18 ani.

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către:

2.1. Procuror, care a solicitat casarea parțială a sentinței și rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie dispusă încasarea de la Nicula Ion a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizelor judiciare în mărime de 3201 lei.

În argumentarea apelului, procurorul a invocat că:

- efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni, care impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o, ca urmare, cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind vinovăția sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat;

- obligația inculpatului sau a reprezentantului lui legal de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală, întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului, obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia. Obligația de a suporta cheltuielile judiciare este integrală, incluzând toate cheltuielile necesare pentru pronunțarea unei hotărâri de condamnare de către prima instanță;

- potrivit art. 229 Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului;

- încasând de la reprezentantul legal a inculpatului cheltuielile judiciare în sumă de 3201 lei nu se va influența substanțial asupra situației materiale.

2.2. Avocatul Sucitu Vladimir în numele inculpatului Nicula Ion, prin care solicitând casarea sentinței primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă.

În argumentarea apelului, apelantul a invocat că nu a fost demonstrată intenția inculpatului Nicula Ion de a săvârși infracțiunea de omor, or conflictul a apărut spontan, iar la săvârșirea infracțiunii inculpatul a avut un rol pasiv spre deosebire de cealaltă persoană învinuită, în privința inculpatului Nicula Ion fiind reținut de instanța de judecată că acesta nu a oprit celălalt învinuit când ultimul i-a aplicat lovituri, pe când inculpatul Nicula Ion a declarat că a aplicat victimei, din spate, doar două lovituri în rezultat la care aceasta a căzut în genunchi, iar cealaltă persoană învinuită i-a aplicat victimei loviturile cu ranga metalică, în rezultatul cărora victima a decedat. Totodată, inculpatul Nicula Ion a declarat că nu a intervenit să oprească acțiunile celeilalte persoane, având frica să nu fie și el atacat, or ultimul are o constituție fizică mai puternică.

2.3. Inculpatul Nicula Ion, care a solicitat casarea sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, invocând că mama sa este invalidă de gradul 2, ea are vederea foarte slabă, și el este unicul copil și unicul care muncea, și care întreținea familia, el nu a fugit de la locul comiterii infracțiunii, dar a anunțat poliția și ambulanța.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2018, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate de inculpat și avocat în numele inculpatului și a fost admis apelul declarat de procuror, casată parțial sentința primei instanțe în partea cheltuielilor de judecată și pronunțată în această parte o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care s-a dispus încasarea de la inculpatul Nicula Ion în beneficiul statului cheltuielile de judecată în mărime de 3201 lei.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a stabilit că prima instanță corect a constatat starea de fapt și de drept a acțiunilor săvârșite de către inculpatul Nicula Ion, aplicând în privința acestuia o pedeapsă echitabilă, probele examinate de către prima instanță fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de apel a indicat că a analizat probele cercetate de prima instanță prin prisma prevederilor art. 100 alin. (4), 101 Cod de procedură penală, verificându-le sub toate aspectele, complet și obiectiv, iar fiecare probă fiind apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității

ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor și a notat că prima instanță corect a ajuns la concluzia de a încadra acțiunile inculpatului Nicula Ion în baza art. 145 alin. (2) lit. i) și art. 208 alin. (1) Cod penal, deoarece s-a dovedit că el intenționat a săvârșit omorul lui Toma Vasile, care a fost comis profitând de starea de neputință evidentă a victimei, ce se datora stării avansate de ebrietate alcoolică a acestuia.

De asemenea, instanța de apel a apreciat critic argumentele invocate de către avocatul Sucitu Vladimir în numele inculpatului Nicula Ion, precum că prima instanță nu a analizat just și complet toate circumstanțele cauzei punând la baza învinuirii și calificării acțiunilor inculpatului declarații ce nu indică direct la comiterea de către acesta a infracțiunii imputate, or, atât în prima instanță, cât și în cea de apel, s-a constatat cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. i) Cod penal, această concluzie derivând din probele acumulate, și anume din declarațiile inculpatului Nicula Ion, care a declarat că i-a aplicat lovitura în regiunea capului cu un obiect dur pe care l-a ridicat de jos în timpul când se certa cu victima, toți martorii acuzării menționând același lucru.

Mai mult, instanța de apel a conchis că circumstanțele stabilite în cadrul examinării cauzei dovedesc faptul că inculpatul a acționat cu intenție, iar leziunile provocate denotă că au fost aplicate mai multe lovituri, ceea ce nu justifică pericolul existent.

În privința pedepsei stabilite, instanța de apel a concluzionat că prima instanță în conformitate cu art. 75 Cod penal, just a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de rolul inculpatului la săvârșirea infracțiunii, de personalitatea inculpatului și anume că inculpatul Nicula Ion pe parcursul cercetării judecătorești nu a recunoscut vina, anterior fiind intentată o cauză penală în privința acestuia, răspunderea penală a fost înlăturată pe motiv de împăcare a părților, se caracterizează satisfăcător, de faptul săvârșirii infracțiunii de către un minor sau de către o persoană care a atins vârsta de 18 ani, dar nu a atins vârsta de 21 de ani, de mărimea și caracterul daunei prejudiciabile, că în prezenta speță este înaintată acțiune civilă, de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, și anume că acesta poate fi reeducat doar prin privarea de libertate, precum și de condițiile de viață a familiei acestuia, precum că este celibatar, locuiește separat de mama sa, iar prin privarea de libertate nu se aduc careva ingerințe în drepturile persoanelor terțe.

Prin urmare, instanța de apel a constatat că pedeapsa de 17 ani închisoare stabilită inculpatului, va atinge scopul pedepsei penale și va contribui efectiv la corectarea și reeducarea acestuia.

Instanța de apel, făcând trimitere la prevederile art. 227, 229 Cod de

procedură penală, a conchis că plata cheltuielilor judiciare urmează a fi puse în sarcina inculpatului atât timp cât Nicula Ion a comis infracțiunea imputată, vina acestuia fiind dovedită indubitabil, or, efectuarea expertizelor care reprezintă obiectul de studiu al instanței de apel, au avut la geneză comportamentul infracțional al inculpatului.

Prin urmare, instanța de apel a considerat că cerința procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată în mărime totală de 3201 lei în legătură cu efectuarea constatării medico-legale și expertizei medico-legale din contul inculpatului Nicula Ion în contul statului, este întemeiată.

4. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpatul Nicula Ion, care fără a indica nici un temei de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel în partea încasării cheltuielilor de judecată și să-i fie redus termenul de pedeapsă stabilit.

În argumentarea recursului, recurentul invocă că:

- pe lângă suma de 15110 lei dispusă de a fi încasată din contul său de prima instanță, instanța de apel a mai adăugat și suma de 3201 lei, ce în total formează o sumă de 18311 lei, pe care este în imposibilitatea să o achite;

- mama sa este invalid de gradul 2, iar tatăl a decedat;

- instanța de apel nu a ținut cont de faptul că el a anunțat poliția și ambulanța, iar victima mai era în viață la sosirea ambulanței;

- la momentul săvârșirii infracțiunii avea 20 de ani;

- nu s-a ținut cont de prevederile art. 76¹ lit. b), 79¹ Cod penal;

- și-a recunoscut vinovăția, anterior nu a fost condamnat, nu are antecedente penale, regretă faptele comise.

5. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, motivând că instanțele și-au argumentat suficient soluția în sensul pedepsei stabilite inculpatului, au ținut cont în deplină măsură de principiile generale de aplicare a pedepsei, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia, în final stabilindu-i o pedeapsă echitabilă.

6. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul, să caseze total hotărârea atacată și să mențină hotărârea primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În sensul prevederilor din art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea superficială sau motivarea în termeni vagi-evazivi, reprezintă motiv de casare.

Colegiul penal lărgit mai menționează că deși recurentul nu face referire la vreun temei de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, din textul recursului rezultă că acesta își manifestă dezacordul cu soluția instanței de apel privind admiterea solicitării procurorului de a încasa de la inculpat cheltuielile judiciare pentru plata expertizelor efectuate, precum și cu termenul de pedeapsă stabilit, critici ce cad sub incidența temeiurilor de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, și anume cazurile când: *„hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale”*.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, sub aspectul că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția de admitere a solicitării procurorului de încasare a cheltuielilor judiciare pentru plata expertizelor efectuate în speță, și-a găsit confirmarea în cauza dată, din următoarele considerente.

La caz, Colegiul penal lărgit atestă că prima instanță corect a constatat vinovăția inculpatului Nicula Ion în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 245 alin. (2) lit. i) și 208 alin. (1) Cod penal, în baza probelor cercetate în prima

instanță, apreciate corect prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, just a admis acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate, și ținând cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 7, 75 Cod penal, de personalitatea inculpatului Nicula Ion și circumstanțele săvârșirii infracțiunilor, a aplicat o pedeapsă echitabilă și proporțională faptelor săvârșite, fără a admite erori de drept în aceste aspecte, iar instanța de recurs ordinar nu identifică nici un temei justificativ de a interveni în soluția primei instanțe în această parte, motiv din care instanța de recurs ordinar acceptă soluția primei instanțe și respinge solicitarea inculpatului Nicula Ion de ai fi redus termenul de pedeapsă, or aceasta este neîntemeiată.

Totodată, Colegiul penal lărgit reține că instanța de apel a adoptat incorect soluția de admitere a apelului declarat de procuror, cu casarea parțială a sentinței primei instanțe în partea cheltuielilor de judecată și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care s-a dispus încasarea de la inculpatul Nicula Ion în beneficiul statului cheltuielile de judecată pentru plata expertizelor efectuate în prezenta cauză penală, în mărime de 3201 lei, fără a ține cont de prevederile legale stipulate în art. 143 Cod de procedură penală, în vigoare la momentul efectuării expertizelor în prezenta cauză penală.

În acest sens, Colegiul penal lărgit constată că soluția primei instanțe de respingere a solicitării procurorului de încasare a cheltuielilor judiciare în mărime de 3201 lei este întemeiată și argumentată, fiind luate în considerare prevederile legii procesuale penale stipulate la art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală (red. 05.04.2012), în vigoare la momentul efectuării expertizelor și judecării cauzei penale până la data de 09.02.2018.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit invocă că expertizele dispuse în prezenta cauză penală (f.d. 53, vol. I, 24, vol. II), au fost efectuate pe 27.10.2017 și respectiv pe 15.11.2017, până la data de 09.02.2018, când au intervenit modificări în art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, acesta fiind abrogat prin Legea nr. nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018, iar până la această dată prevedea că plata pentru efectuarea expertizelor prevăzute la alin. (1) a aceluiași articol se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

7. În consecință, Colegiul penal lărgit constată că recursul ordinar declarat urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2018 ca fiind neîntemeiată, cu menținerea sentinței Judecătorei Anenii Noi /sediul Bender/ din 22 ianuarie 2018, în cauza penală privindu-l pe Nicula Ion, deoarece s-a confirmat temeiul pentru recurs, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că hotărârea instanței de apel nu cuprinde motivele legale pe care se întemeiază soluția în partea cheltuielilor judiciare pentru plata efectuării expertizelor.

8. Conducându-se de prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E

Admite recursul ordinar declarat de către inculpatul Nicula Ion, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2018, în cauza penală privindu-l pe **Nicula Ion Xxxxx**, cu menținerea în totul a sentinței Judecătorei Anenii Noi /sediul Bender/ din 22 ianuarie 2018, prin care **Nicula Ion Xxxx** a fost condamnat pe art. 145 alin. (2) lit. i), 208 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa în baza art. 145 alin. (2) lit. i) Cod penal, de 16 (șaisprezece) ani închisoare, iar în baza art. 208 alin. (1) Cod penal, de 2 (doi) ani închisoare, conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Nicula Ion fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă de 17 ani închisoare, s-a dispus încasarea din contul lui Nicula Ion în beneficiul succesorului părții vătămate Toma Pavel, dauna materială în mărime de 5110 lei, și prejudiciul moral de 10000 lei, și respinsă solicitarea procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare în mărime de 3201 lei.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **01 noiembrie 2018**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor